

Πρακτικά Πρώτης Συνεδρίασης της Επιτροπής για τις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες & τις Τέχνες

Τρίτη 23 Σεπτεμβρίου 2025

Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (Αίθουσα Συγκλήτου)

Συμμετείχαν δια ζώσης

Από το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών:

Χριστίνα Κουλούρη (Πρύτανης, Προεδρεύουσα της Επιτροπής για τις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες & τις Τέχνες)

Εύη Σαχίνη (πρώην Διευθύντρια του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, Συνεργάτιδα του Παντείου Πανεπιστημίου)

Βασίλης Αράπογλου (Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής)

Μάρθα Μιχαηλίδου (Πρόεδρος του Τμήματος Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού)

Ντίνα Κακάλη (Προϊσταμένη Διεύθυνσης Βιβλιοθήκης)

Από άλλα Πανεπιστήμια:

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας: **Γεωργία Ανδρέου** (Καθηγήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής και Μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης)

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων: **Ιωάννης Τζαμτζής** (Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής)

Συμμετείχαν εξ αποστάσεως

Από το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών:

Αθηνά Αθανασίου (Καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας)

Νίκος Σμυρναίος (Καθηγητής στο Université Paul Sabatier Toulouse και Μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης)

Από άλλα Πανεπιστήμια:

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: **Ιάκωβος Μιχαηλίδης** (Αντιπρύτανης Διεθνών Σχέσεων, Εξωστρέφειας, Δια Βίου Μάθησης και Φοιτητικής Μέριμνας)

Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών: **Διομήδης Σπινέλλης** (Καθηγητής στο Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας)

Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών: **Ιωάννης Μελανίτης** (Αντιπρύτανης Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας)

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας: **Ιωάννης Μάνος** (Καθηγητής του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών)

Πανεπιστήμιο Πατρών: **Γιώργος Ι. Ξυδόπουλος** (Κοσμήτορας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών)

Πανεπιστήμιο Κρήτης: **Ελένη (Μελίνα) Ταμιωλάκη** (Αντιπρύτανης Ανάπτυξης, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας)

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης: **Ιωάννης Ντεληγιάννης** (Καθηγητής στο Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας και Πρόεδρος του Τμήματος Ανθρωπιστικών Επιστημών)

Πανεπιστήμιο Αιγαίου: **Ευστράτιος Γεωργούλας** (Αντιπρύτανης Εξωστρέφειας, Διεθνοποίησης και Φοιτητικής Μέριμνας)

Ιόνιο Πανεπιστήμιο: **Ηλίας Γιαρένης** (Καθηγητής Ιστορίας της Βυζαντινής Παιδείας, Μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης)

Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο: **Απόστολος Παπαδόπουλος** (Καθηγητής στο Τμήμα Γεωγραφίας της Σχολής Περιβάλλοντος Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών)

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο: **Τάκης Καγιαλής** (Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Εξωστρέφειας)

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου: **Ανδρέας Φερόνας** (Αναπληρωτής Καθηγητής Κοινωνικής Πολιτικής στο Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής)

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας: **Ελένη Γρίβα** (Αντιπρύτανης Διεθνών Σχέσεων, Εξωστρέφειας και Ολιστικής Μέριμνας)

Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος: **Μανόλης Μανωλεδάκης** (Κοσμήτορας της Σχολής Ανθρωπιστικών, Κοινωνικών και Οικονομικών Επιστημών)

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής: **Βασίλειος Ιωακειμίδης** (Πρόεδρος στο Τμήμα

Κοινωνικής Εργασίας)

Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο: **Σοφία Κουκούλη** (Κοσμήτορας της Σχολής Επιστημών Υγείας)

Απουσίαζαν

Πάντειο Πανεπιστήμιο: **Κωστής Καρπόζηλος** (Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας)

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών: **Σοφία Παπαϊωάννου** (Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας)

Θεματική Συνεδρίασης

Η Επιτροπή για τις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες & τις Τέχνες (ΑΚΕ&Τ), που συγκροτήθηκε στο πλαίσιο της 108ης Συνόδου Πρυτάνεων, πραγματοποίησε την εναρκτήρια συνεδρίασή της μετά από πρόσκληση της Πρυτάνεως, Καθηγήτριας Χριστίνας Κουλούρη. Η συνεδρίαση επικεντρώθηκε στη θεμελίωση μιας εθνικής ψηφιακής υποδομής, με την ονομασία GreScholars, που στοχεύει στη συσσώρευση και τεκμηρίωση της έγκριτης ελληνόφωνης επιστημονικής παραγωγής στις ΑΚΕ&Τ. Πρόκειται για μία ανοικτή εθνική βάση δεδομένων, η οποία θα αυξήσει την ορατότητα και την επιστημονική απήχηση του έργου που σήμερα παραμένει υποεκπροσωπούμενο στις διεθνείς βιβλιομετρικές βάσεις.

Προκλήσεις που αναδείχθηκαν

- Ένα μεγάλο και σημαντικό μέρος της ερευνητικής παραγωγής των ελληνικών πανεπιστημίων, ειδικά στις ΑΚΕ&Τ, παραμένει αόρατο στις μεγάλες διεθνείς εμπορικές βάσεις δεδομένων (Scopus, Web of Science).
- Αυτό οδηγεί σε μεροληπτική και ελλιπή αξιολόγηση, με αρνητικό αντίκτυπο στο κύρος και στην ακαδημαϊκή ισοτιμία.
- Οι αξιολογήσεις βασίζονται σε δαπανηρούς εμπορικούς παρόχους που δεν καλύπτουν τις εθνικές ανάγκες και την ελληνική γλώσσα.
- Το μοντέλο “publish or perish” επηρεάζει την ποιότητα των δημοσιεύσεων.
- Οι τρέχουσες βιβλιομετρικές μέθοδοι είναι παρωχημένες.

- Υπάρχει ανάγκη για θεσμική στήριξη, διασύνδεση των αποθετηρίων των ελληνικών ΑΕΙ, δέσμευση και εμπιστοσύνη μεταξύ των εκπροσώπων
- Χρειάζεται διεθνής δικτύωση με χώρες που αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα.
- Απαραίτητη η σύνδεση των πανεπιστημίων με τα ερευνητικά κέντρα και το έργο που παράγουν
- Ανάγκη για να δημιουργηθεί μία πανελλαδική συμμαχία που θα ενισχύσει και θα δώσει κύρος σε αυτήν την προσπάθεια

Στόχοι που τέθηκαν

1. Δημιουργία ανοικτής εθνικής βάσης δεδομένων (GreScholars) με τεχνολογική και επιχειρησιακή βιωσιμότητα.
2. Ανάπτυξη συστήματος μέτρησης αναφορών και απήχησης του έργου.
3. Δικτύωση με αντίστοιχες εθνικές πρωτοβουλίες σε Ευρώπη (Νορβηγία, Φινλανδία, Πορτογαλία, Γαλλία).
4. Εκπόνηση μελετών και ανάπτυξη δεικτών ειδικά για τις ΑΚΕ&Τ και τη δημόσια απήχηση και τον αντίκτυπό τους.

Σημασία του έργου GreScholars

Η GreScholars αποτελεί στρατηγική εθνική υποδομή με διπλό στόχο:

- Να αποτυπώσει πλήρως και δίκαια την ελλινόφωνη ερευνητική παραγωγή στις ΑΚΕ&Τ.
- Να θωρακίσει την ακαδημαϊκή αυτονομία και να μειώσει την εξάρτηση από εξωτερικούς παρόχους δεδομένων.

Επιπλέον:

- Παρέχει εργαλεία στρατηγικής πληροφόρησης και dashboards.
- Υιοθετεί τις αρχές των “Υπεύθυνων Δεικτών” (Responsible Metrics) σύμφωνα με DORA και COARA.
- Ενισχύει τη διαφάνεια, την ανοικτότητα και τη συνδυασμένη χρήση ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων.
- Αποτελεί εργαλείο εκδημοκρατισμού της γνώσης και ακαδημαϊκής ισοτιμίας.

Επόμενα Βήματα - Δράσεις

A. Επιστημονικές Ομάδες και Κατάλογος Περιοδικών

- Δημιουργία ομάδων εργασίας ανά θεματικό πεδίο.
- Κατάρτιση καταλόγου έγκυρων περιοδικών με κριτήρια ένταξης.

B. Τεχνική Υποδομή

- Καταγραφή και τυποποίηση αποθετηρίων AEI.
- Σύνδεση αποθετηρίων με τη βάση GreScholars.
- Αποτύπωση υπαρχόντων e-journals και εργαλείων ηλεκτρονικής έκδοσης.

Γ. Στρατηγική και Θεσμική Στήριξη

- Διεκδίκηση θεσμικής ενσωμάτωσης της βάσης στην εθνική πολιτική έρευνας.
- Διοργάνωση εκδήλωσης για διεθνοποίηση της συζήτησης.

Συμπεράσματα

Το έργο GreScholars θα διορθώσει μια μακροχρόνια στρέβλωση στην αποτίμηση της ελληνικής έρευνας στις ΑΚΕ&Τ, ενισχύοντας τους/τις ερευνητές/τριες, τις διοικήσεις των πανεπιστημίων και την εθνική στρατηγική για την έρευνα. Πρόκειται για μια στρατηγική επένδυση που θα ενισχύσει την ακαδημαϊκή ισοτιμία, τη δικαιοσύνη και την εξωστρέφεια. Καθ' όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης, οι συμμετέχοντες έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον και αναγνώρισαν την ωριμότητα της πρότασης του Παντείου Πανεπιστημίου αναφορικά με τη σύσταση της Επιτροπής, για την επιτυχία της οποίας κρίθηκε απαραίτητη η στήριξη όλων των ελληνικών πανεπιστημίων.